

התמודדות עם אתגרי המוגבלות (סיעודי שיקומי)

מרכזת הקורס: ד"ר זיוה שפירא Ph.D., R.N.

דרישות קדם: אין

תיאור הקורס:

הקורס מתמקד בהבנת הסטודנט את בריאותם התפקודית של המטופלים ומשפחותיהם. הסטודנט יפתח רגישות למחסומי עמדה, תנאים פיזיים וארכיטקטוניים שהחברה מציבה בפני אנשים עם מחלות כרוניות ומוגבלויות.

מטרות הקורס:

הסטודנט יתמקד בתיאוריות ומודלים של שיקום בכלל ושיקום סיעודי בפרט וישומן בעשייה הטיפולית. ירכוש ידע והבנה בשיקום פיזי, משפחתי, חברתי, כלכלי ותעסוקתי של אוכלוסיות עם מוגבלות פיזית, מנטאלית ו/או קוגניטיבית.

יעדי הקורס:

עם סיום הקורס, הסטודנט יהיה מסוגל:

1. לזהות את תפקיד האח/ות השיקומי/ת בסביבות שיקומיות שונות.
2. לדון במושגים, מודלים ותיאוריות החינוכיות לתפקיד הסיעודי השיקומי.
3. להשלים אומדן סיעודי תפקודי-בריאותי מקיף כדי לתת מענה לצרכים הייחודיים והרב-ממדיים של המטופלים השיקומיים.
4. לזהות את תפקיד המחקר בשיקום.
5. ליישם את עקרונות ושיטות השיקום לטיפול הסיעודי במהלך החיים.
6. לזהות כיצד מערכות ערכים ושונות תרבותיות משפיעות על התהליך השיקומי.
7. להשלים אומדן תפקודי, בריאותי סיעודי מקיף כדי לתת מענה לצרכים הייחודיים והרב-ממדיים של המטופלים השיקומיים.

8. ליישם את עקרונות השיקום במצבים המייצגים דפוס של בריאות תפקודית חסרה אצל מטופלים בעלי שינויים בריאותיים ארוכי טווח.
9. להשלים אומדן קהילתי במסגרת ההקשר השיקומי.
10. לדון בנושאים אתיים, משפטיים ומעשיים, המשפיעים על שירותי השיקום בסביבת השירות הרפואי העכשווי.

שיטות הוראה: הרצאות / דיונים, עזרי מולטימדיה, מרצים אורחים, תרגילים / חקר מקרים, מצגות של סטודנטים.

דרישות הקורס:

1. ערכה סיעודית תפקודית
2. מצגת על נושא שיקומי - במועד שייקבע לכל סטודנט

מדיניות הקורס:

1. נוכחות חובה בכל השיעורים..
 2. גניבה ספרותית (העתקת עבודות) אסורה בהחלט ונחשבת לעבירה אקדמית חמורה.
 3. יש להגיש עבודות בכתב בתאריך ההגשה שנקבע להן. בקשה לדחיית מועד ההגשה יש להגיש לפני תאריך ההגשה המיועד.
- מצופה מן הסטודנט, וזה מקל על הדיון, לקרוא את החומר הנדרש לפני השיעור.

חישוב הציון:

ב. מצגת על נושא שיקומי + הערכה תפקודית סיעודית 100 %

מצגת: מועד אישי

- מטלה זו תהיה מצגת רשמית בפני כל הכיתה. המצגת תוגבל ל 25-דקות.
1. בחר נושא בתחום השיקום המעניין אותך (יש לקבל אישור מהמרצה לתחום השיקום הנבחר)

2. ארגן את המצגת כך שיהיה לה באופן ברור: מבוא, תוכן עיקרי, סקירה של הידע שנרכש בקשר לסייעוד שיקומי, סיכום ומסקנות (יישום בסייעוד שיקומי). ראה קריטריונים להערכה.
3. למצגת זו יינתן ציון והערכתה תתבצע בהתאם לקריטריונים הבאים:
 1. יסודיות והעמקה בנושא השיקומי הנבחר
 2. התאמתם של נושאי המשנה
 3. ערך מדעי כללי – חידושים בתחום השיקום
 4. ארגון והגשה
 5. שיתוף הכיתה בדיון
 6. יצירתיות / מקוריות
 7. רשם כולל מהמצגת (גישה מקצועית בהגשה בע"פ ובהגשה בכתב).
4. מצופה מהסטודנט להרחיב את המצגת מעבר למידע הרפואי, כירורגי, סיעודי שקיים בספרי הלימוד בנושא. הם מהווים נקודת התחלה מצוינת, אבל האספקטים השיקומיים הם שיקבעו את רוב הקרדיט, לכן הקפד לשייך את המצגת לנושאים, עקרונות ותחומים מעשיים הנידונים בשיעור בהקשר של סיעוד שיקומי. מלבד ספר הלימוד כדאי לך להשתמש במגוון מקורות כדי לחקור לעומק את הטיפול במטופלים. מקורות אלה כוללים חומרים שהתקבלו מארגונים המטפלים בתנאים או נושאים הקשורים למחלה ספציפית, ארגונים המספקים תמיכה למטופל ולמשפחתו, מגזינים, מאמרים בעיתונים, אתרים באינטרנט או תקשורת אישית עם אנשים החיים עם המוגבלות שבחרת בה כנושא.
5. יש לצרף העתקים של מאמרים ששימשו כסימוכין להעתק שיינתן למרצה.
6. אנא הרגיש חופשי לקבוע פגישה עם המרצה, לאחר שעשית עבודה ראשונית כלשהי, במידה ויש לך שאלות.

נושאי הקורס:

- א. יסודות הסיעוד השיקומי
 - ב. היקף השיקום: פרספקטיבה היסטורית, פרספקטיבה פילוסופית, הגדרות
 - ג. הבסיס התיאורטי של שיקום
 - ד. הצוות השיקומי
- ה. עבודה מקצועית של סיעוד שיקומי: יסודות הסיעוד השיקומי, הגדרה, פילוסופיה, מטרות

- ו. תהליך ביצוע אומדן : אומדן דפוסי בריאות תפקודית
- ז. אומדן של דפוסי בריאות תפקודית : תפישת הבריאות וניהול הבריאות. גורמים משפיעים, מודלים של אמונות-בריאות. ניהול הבריאות
- ח. התנהגויות בריאות : מחלה כרונית תפקיד החולה
- ט. מחסומים ארכיטקטוניים בקהילה לאנשים מוגבלים.
- י. סטרס והתמודדות עם מחלה כרונית / נכות / מוגבלות:
- יא. סגנון התמודדות. התמודדות יעילה. עמידות בפני לחצים (stress inoculation)
- יב. שרותי השיקום בישראל

ביבליוגרפיה חובה

Hoeman, Shirley P. (2002). *Rehabilitation Nursing: Process and Application*.

St. Louis: Mosby

ספרות מומלצת:

Douglas, Kirk (2002). *My Stroke of Luck*. William Morrow

Miller, Judith. (2000). *Coping with Chronic Illness: Overcoming Powerlessness*.

F.A. Davis Co., Philadelphia

Roy, Travis and E.M. Swift. (1998). *Eleven Seconds: A Story of Tragedy, Courage & Triumph*. Warner Books__